

BRÄNNPUNKTEN

ÅRGÅNG 33 · NR 1 · JANUARI 1975

Brännpunkten
Höganäskoncernens
personaltidning
Ansvarig utgivare: Rune Synnelius
Redaktör: Marianne Quist
Layout: Evert Danielsson
Tryckeri: AB Boktryck
Copyright: Höganäs AB
Höganäs

Glöm inte anmäla ändrad adress!

De uppvaktande kavaljererna kring de tre kvinnliga jubilerande "25-åringarna" Else Sjögren, Inga-Britt Elgström och Edit Hansson är fr.v. uppifrån och "medurs" Einar Jönsson, Algot Elmgren, Verner Andersson, Erik Götrik, Harry Snäll, Fritz Svensson och William Nilsson. Dessa sju pensionärer har de längsta anställningstiderna av 1974 års pensionärer – de två först nämnda med 53 år och övriga med 51 år vardera.

Att tiden den går

kunde fyrtioen anställda med 25 år vid Höganäsbolaget konstatera, då de mottog var sin guld-klocka ur VD:s hand vid den traditionella klockfesten.

Det var den 15 november i Folkparken, Höganäs, som vår VD, direktör Ernst Geijer, överlämnade klockorna till jubilarerna. Till festen med supé och dans hade även inbjudits äkta hälfter och företrädare för företagsledningen och företagsnämnden.

Fyra av klockjubilarerna kring vår VD Ernst Geijer. Fr.v.: Albin Mohlin (Skrombergaverken), Gösta Svensson (Bjuvsverken), Olof Nilsson (Järnsvampverket, Höganäs) och Arne Bergström (Höganäsarbeten – bosatt utanför Sundsvall).

1974 var ett givande år för Albin Mohlin och Olof Nilsson. De blev också pensionärer under året och fick således förutom guldklockorna var sin plånbok med 500 kr i.

I sitt tal till jubilarerna konstaterade vår VD att sedan vi började med klockutdelning 1970 har över 800 anställda belönats för minst 25 års anställningstid, vilket han tolkade som ett bevis på att de trivs i företaget. Han gav i korthet en bild av verksamheten för ett kvartsekel sedan jämfört med Höganäsbolaget av idag.

– Utvecklingen har gått snabbt, sade han bla, och era kvalificerade insatser och er goda samarbetsvilja har medverkat till koncernens framgång. –

– 1974 började osäkert, men trots ökade kostnader för olja och råvaror blir det ett rekordår. – Även för framtiden var VD optimistisk. – När det gäller arbetsmiljöfonden, som statsmakterna beslutat om, har vi inga problem beträffande användningen av dessa pengar. Behovet av miljöförbättringar är stort. –

– I vår 5-årsprognos har vi beräknat totala investeringsbehovet och det är större än våra egna medel. Det betyder att vi får skjuta vissa investeringar på framtiden, men trots

det hoppas vi på en hög investeringstakt. –

Efter klockutdelningen framförde personalman John Svensson jubilarernas tack för de förnämliga gåvorna och den goda måltiden.

– En kall höstdag för något mer än 50 år sedan knackade jag på gruvkontorets dörr och talade om att jag sökte jobb, sade John i sitt tal. Dessa 50 år har betytt mycket stora förändringar för både mej och företaget. Det har varit upp och ned och om inte OM hade varit så hade jag nu kanske gjort skäl för den dubbla belöningen, dvs 2 guldklockor. – John Svensson har arbetat inom Höganäsbolaget under mer än en period. Han övergav bolaget under tiden 1950–1963 för Höganäs Folkets Park, där han var föreståndare. Så sin guldklocka mottog han på "mammans gata".

Höganäs Musikkår stod för tonerna till dansen och medverkade till en glad och gemytlig fest.

Här följer namnen på "25-åringarna":

Höganäs

Stig Berglund
Rolf Blomgren
Bertil Braun
Inga-Britt Elgström
Eric Fridlund
Hans Ola Hultner
Sven Jönsson
Åke Jönsson
Erik Levin
Karl Erik Månsson
Kurt Nilsson
Olof Nilsson
Sven Nilsson
Torsten Nilsson
Birgit Nordström
Börje Olofsson
Bertil Olsson
Kristian Pedersen
Stig Persson
Karl-Johan Roslund
Hans Åke Svensson
John Svensson
Torsten Turesson

Höganäsarbeten

Nils Andersson
Arne Bergström

Bjuvsverken

Georg Christensen
Gösta Magnusson
Else Sjögren
Gösta Svensson
Gösta Thuve

Skrombergaverken

Harry Bengtsson
Kurt Bondesson
Edit Hansson
Knut Hansson
Erik Jönsson
Uno Jönsson
Knut Kärmark
Albin Mohlin
Gunnar Mohlin
Arthur Nilsson
Allan Sandberg

*Två glada arbetskamrater.
John Svensson och
Inga-Britt Elgström båda på
Anställningskontoret för
arbetare.*

Trots att "gruvgubbarna" bildligt vänder ryggen till arbetsledningen har de bästa relationer rått dem emellan under årens lopp. Främst fr.v.: Åke Norell, Ebbe Nilsson, Otto Ottosson, Helmer Nilsson och Gösta Svensson. Längst bak: driftingenjör Kjell Ekdahl, överingenjör Arne Gustafsson, gruvfogde Karl Lindberg och övergruvfogde Harry Lindberg.

Vi vänder ryggen till såväl

arbetsledning som Bjuvs gruvschakt

Text: Eckard Berglund – Bjuvsverken

Så säger 5 veteraner, som går med pension efter sammanlagt 184 anställningsår. Om man sedan talar om att samtligas fäder också varit anställda som gruvarbetare och i lika lång tid, då kan man inte utan ge en eloge till två generationer, som har tjänat Höganäs AB i ett hårt och riskfyllt arbete. Så var och är den gamla stammen.

Helmer Nilsson

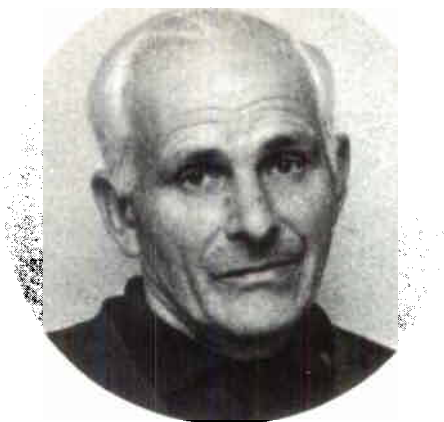
Helmer Nilsson har 36 anställningsår.

Hur känns det att vara pensionär?

– Det är så mycket jobb här hemma att jag inte har tid att känna efter. Jag skall nu tapetsera två rum i min fastighet. Jag gör praktiskt taget allting själv. Du skall få se vad jag gjort. – (Det var inte litet det!)

Hur kändes det att flytta till Bjuv?

– Jag jobbade 8 år i Bjuv. Sanningen att säga så var det bättre i Nyvång. Jobbet var inte så hårt och man kände sej bättre hemma där. Därmed inte sagt något ont om Bjuv. Det är otroligt vad kamratandan kan växa fram genom ett sådant arbete. Det gäller även arbetsledningen. Så visst saknar man kompisarna från gruvan!–

Otto Ottosson, anställningstid 36 år, tackar för allt och lämnar sitt jobb. – Även Ottos fader Oskar var gruvarbetare. Han började 1902 och var med om att sänka schaktet i Hyllinge.

Otto tog anställning i gruvan redan i unga år men blev permitterad på trettioalet. Han och brodern Tage – som fortfarande är anställd vid gruvdriften – började som byggnadsarbetare i Helsingborg. Under andra världskriget blev det svårt med jobb i den branschen. Gruvfogden Hackvin Pettersson övertalade dem att börja jobba i Gunnarstors Gruva och så blev det.

Har Du inte ångrat att Du började igen?

– Nej, det har jag inte ångrat. Det har varit ett hårt jobb, men en härlig anda bland kamrater och ledning, ett fritt arbete. –

Hur ser Du på utvecklingen under Dina år?

– Visst har det skett förändringar, både till det bättre och sämre. Jag tänker på när vi gick över från sk handbrytning till maskinbrytning. Det var ju i rätt riktning.

– När vi gick över från kol- till lerbrytning blev arbetet mera ryggpåfrestande. –

Har Du några speciella minnen från Din gruvtid?

Otto var lite svävande, men då ryckte fru Inga-Lisa in. – Det har Du väl! Tänk på när ni bröt igenom vägen mellan Bjuv och Gunnarstorp. –

– Javisst, säger Otto. Det var 1959. Det var på det sättet att vi jobbare bröt själva igenom. När överingenjör Smedberg fick beskedet, blev han förbannad. Vi måste bygga upp igen så att han fick skjuta det sista skottet. Sedan blev det bra igen. –

Har Du någon hobby som Du nu helt kan ägna Dej åt?

– I många år när vi bodde i Hyllinge var jag aktiv fotbollsspelare. Sedan har min familj alltid stått i centrum. Har man hus och trädgård tror jag tiden kommer att gå.

– En enda önskan är att hälsan håller i, så att man får njuta av allt tillsammans med fru, barn och barnbarn. –

Gösta Svensson började sin arbetsbana med att segla till sjöss. När fadern dog efterträdde han honom som kyrkvaktmästare i Bjuv. Göstas fader hade under tiden 1898–1928 arbetat i gruvan. Därefter blev han kyrkvaktmästare.

1949 tog Gösta anställning i Bjuvs Gruva. Det var ett val som jag inte ångrade, säger Gösta. Ett fritt och bra jobb. Visst var det hårt ibland, men den trivsel och det goda kamratskapet som fanns, kan inte beskrivas. Det gäller både arbetskamrater och arbetsbefäl.

– Den bästa tiden var när vi lastade för hand. Då blev det mycket bättre kvalitet på den lera som vi lastade, bättre sortering. –

Vad tror Du om framtiden?

– Ja, det är svårt att säga, men ärligt talat så tror jag inte mycket på den. –

Du tycker mycket om att läsa?

– Ja, jag går ofta till Bjuvs bibliotek. Där finns mycket litteratur att välja på.

– Sedan barndomen har jag haft stort intresse för frimärksamling. Nu får jag gott om tid både för min frimärkssamling och att läsa. Det är tomt efter min fru Hanna. För tillfället är jag barnpiga till min sonson och det är roligt.

– Sista tiden i gruvan gick jag som allroundare, hjälpte till med stämpningsarbete och dylikt. –

Åke Norell anställdes redan som 15-års pojke vid Hyllinge tegelbruk. Åke fick som många andra känna av 1930-talets depression. Han blev friställd 1931–1934. När han fick jobb i Nyvångs Gruva blev han så glad att han tog Dagmar med sej till prästen. Så blev det giftermålet ett faktum.

Åke har under sin tid i gruvan varit med om ett par allvarliga olycksfall. Den ena gången var han själv i stor fara, men tur i oturen slapp han undan med några knäckta revben och 2 månaders sjukskrivning. Den andra gången var det en kamrat som kommit i kläm. Åke ensam fick utföra räddningsarbetet som fick ett lyckligt slut.

Hur har Du sett på gruvarbetet?

– Det har varit ett hårt jobb, särskilt när vi gick över från kol- till lerbrytning. Jag har alltid trivts i gruvan. Fina arbetskompisar och bra arbetsledning och framför allt ett fritt arbete. –

Du har varit engagerad i olika organisationer!

– Ja, jag har varit med i nykterhetslogen Julgranen i Hyllinge så länge den fanns till. Så har jag varit med och bildat Hyllinge Motorsällskap. –

Jag minns Dej som en mycket fin gymnast.

– Det var nog mitt största intresse. Där fick jag ut mycket både fysiskt och moraliskt. Fotboll var också väldigt trevligt. Där var jag med en del år. –

Vad säger Du om tiden som gått och tiden som kommer, nu när Du har gått i pension?

– Jag har alltid haft ett stort ansvar både för min familj och för Höganäs AB. Man hade väl aldrig kunnat drömma om att man skulle kunna skaffa sej egen villa, bil osv. Det är jag stolt över.

– Framtiden ja, det är svårt att säga. Jag hoppas bara på att mor och jag samt min familj får ha hälsan – då har man allt!

–

Ebbe Nilsson

Vid 17 års ålder började Ebbe som jordbruksarbetare vid Stora Hyllinge gård i Hyllinge, som då tillhörde Höganäsbolaget. Där arbetade han från 1928–1944, under sista tiden som mjölkdistributör i Hyllinge och Bjuv. 1945 sadlade han om till gruvarbetare.

Hur kändes det att byta från jordbruks- till gruvjobbet?

– Det var inget problem alls. Jag visste en del om gruvan innan genom att min far jobbat där i många år. Jag ångrade aldrig att jag började i gruvan. Det har varit ett hårt arbete. Samhörigheten mellan arbetskamraterna och ledningen har varit den bästa. –

Har Du Ditt intresse kvar för fotboll? Du var ju själv aktiv i Hyllinge.

– På den tiden var det matcher Hyllinge–Bjuv som man aldrig glömmer. Intresset är kvar ännu, men nu för allsvenska matcher.

Några problem med fritiden har jag inte – min fru och jag har ett koloniområde, som skall skötas.

Jag tackar för den tid som varit vid Höganäsbolaget. Allt har gått bra. –

Rekordartat antal pensionärer avtackade efter lång anställningstid

*Över ett halvt sekel i bolagets tjänst har Einar Jönsson och Algot Elmgren.
När vår VD föddes hade Einar och Algot jobbat tre år i bolaget!
Här tar de glatt emot penninggåvan ur VD:s hand.*

Den sedvanliga pensionärsfesten hölls på Stadshotellet i Höganäs den 3 december

Inalles var det 88 anställda som avgick med pension under 1974 i moderbolaget, 5 från Förenade Tak, Helsingborg, och 1 från Bönnelyche & Thuröe, Malmö. Det var första gången som dessa två dotterbolag firade sina pensionärer gemensamt med moderbolagets – något som uppskattades och som enligt beslut skall bli en tradition. Moderbolagets företagsnämnd samt representanter för de båda dotterbolagens företagsnämnder deltog i julfesten.

Efter att ha smakat på julbordets läckra anrättningar fick varje pensionär ur direktör Ernst Geijers hand mottaga en plånbok med inneliggande pengar beräknat efter antal tjänsteår. 1 år var pensionärerna extra lyckligt lottade. Penninggåvan hade dubblats – 20 kr/anställningsår mot tidigare 10 kr. Så Algot Elmgren och Einar Jönsson, vardera med 53 anställningsår, gick hem med späckade plånböcker.

– För femtio år sedan var det en helt annan värld än den vi lever i nu, sade Ernst Geijer och berättade om hur situationen då var för Höganäsbolaget i jämförelse med i dag.

– Höganäsbolaget hade inte varit så framgångsrikt om ni inte hade gjort en så god insats, sade Ernst Geijer och önskade pensionärerna en lycklig tillvaro i många år och utbringade ett leve för dem.

Pensionärernas tack framfördes av förman Knut Persson.

– Det bästa enligt min mening är direktör Geijers vitsord om pensionärernas betydande insats i företaget och tack-samheten härför, sade han. – Man bör vara glad över den förändring som skett när det gäller värderingen av de anställda. –

Kvällstimarna förflöt i gemytlig samvaro. Det var många historier och minnen som ventilerades mellan gamla goda arbetskamrater.

Direktör KG Paulson med pensionärerna från Förenade Tak AB och Bönnelyche & Thuröe AB.

Fr.v.: Ture Berg och Ture Johnsson (båda Förenade Tak), KG Paulson, Gunnar Persson (B&T), Torsten Thore och Albert Andersson (båda Förenade Tak).

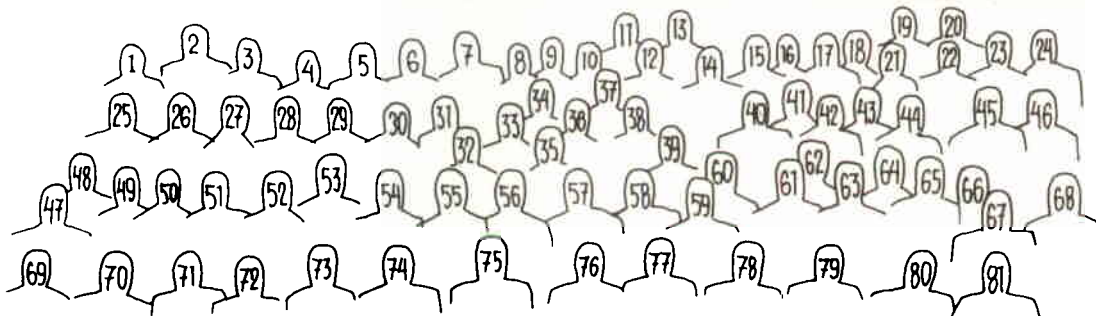

2625

anställningsår

representerar de 80 pensionärerna som deltog i pensionärsfesten.

Tjänsteår inom parentes.

1. Gösta Johansson, Bj (22). 2. Bror Hansson, Hgs (34). 3. Gunnar Svensson, Hgs (36). 4. Hilding Johansson, Bj (5). 5. Karl Strand, Bj (9). 6. Gösta Nilvaller, Hbgs (10). 7. Allan Lövgren, Hgs (13). 8. Gunnar Mårtensson, Bj (35). 9. Tage Svensson, Hgs (32). 10. Otto Ottosson, Bj (36). 11. Niels Bröchner, Hgs (9). 12. Folke Wong, Hgs (12). 13. Gösta Jonasson, Bj (31). 14. Tage Kvist, Skr (28). 15. Helmer Nilsson, Bj (36). 16. Orvar Rosenkvist, Hgs (13). 17. Åke Norell, Bj (44). 18. Axel Thorsén, Bj (25). 19. Albin Kvist, Skr (40). 20. Bertil Rosenkvist, Bj (24). 21. Knut Kårmark, Skr (25). 22. Erik Svensson, Skr (27). 23. Gösta Persson, Bj (32). 24. Hjalmar Persson, Skr (40). 25. Bernhard Hörberg, Skr (41). 26. Torsten Emanuelsson, Bj (29). 27. Ture Berg, FöTa (35). 28. Albert

Andersson, FöTa (39). 29. Olof Nilsson, Hgs (25). 30. Ture Johnsson, FöTa (26). 31. Nils Svård, Hgs (46). 32. Karl Ohlin, Bj (28). 33. Henning Carlsson, Hgs (9). 34. Börje Nordstedt, Bj (44). 35. Sune Johansson, Bj (34). 36. Ebbe Nilsson, Bj (44). 37. Einar Näsman, Hgs (26). 38. Hilding Klyft, Bj (41). 39. Gunnar Persson, B&T (15). 40. Gunnar Sandell, Skr (26). 41. Anders Thörnkvist, Bj (33). 42. Nils Holmberg, Bj (43). 43. Knuth Guldstrand, Skr (38). 44. Emil Nilsson, Skr (43). 45. Hans Christiansen, Hgs (9). 46. Ture Persson, Skr (37). 47. Hilbert Paulsson, Bj (46). 48. Allan Lindström, Skr (37). 49. Andin Hallengren, Hgs (19). 50. Filip Jönsson, Skr (35). 51. Gunnar Ludvigsson, Skr (38). 52. John Jensen, Hgs (39). 53. Gunnar Reinhold, Bj (42). 54. Fritz Engström, Bj (40). 55. Gunnar Svensson, Bj

(47). 56. Gustav Dahlstrand, Bj (49). 57. Karl Nilsson, Bj (49). 58. Gunnar Sjöstrand, Bj (16). 59. Arvid Karlsson, Hgs (32). 60. Henning Olsson, Hgs (33). 61. John Andersson, Hgs (23). 62. Ove Backe, Hgs (20). 63. Gunnar Ahlberg, Hgs (46). 64. Nils Strandh, Hgs (13). 65. Sigurd Johansson, Skr (31). 66. Bror Borgh, Skr (26). 67. Albin Mohlin, Skr (25). 68. Erik Nilsson, Skr (11). 69. Torsten Andersson, Skr (46). 70. Åke Engström, Hgs (44). 71. Arthur Jönsson, Bj (34). 72. Harry Snäll, Bj (51). 73. Villiam Nilsson, Bj (51). 74. Einar Jönsson, Hgs (53). 75. Ernst Geijer – koncernchef. 76. Algot Elmgren, Hgs (53). 77. Erik Götrik, Hgs (51). 78. Fritz Svensson, Bj (51). 79. Knut Persson, Hgs (46). 80. Verner Andersson, Hgs (51). 81. Torsten Thore, FöTa (48).

En av landets mer slipade karlar pensioneras

Text: Lars Johnsson – SlipNaxos, Västervik

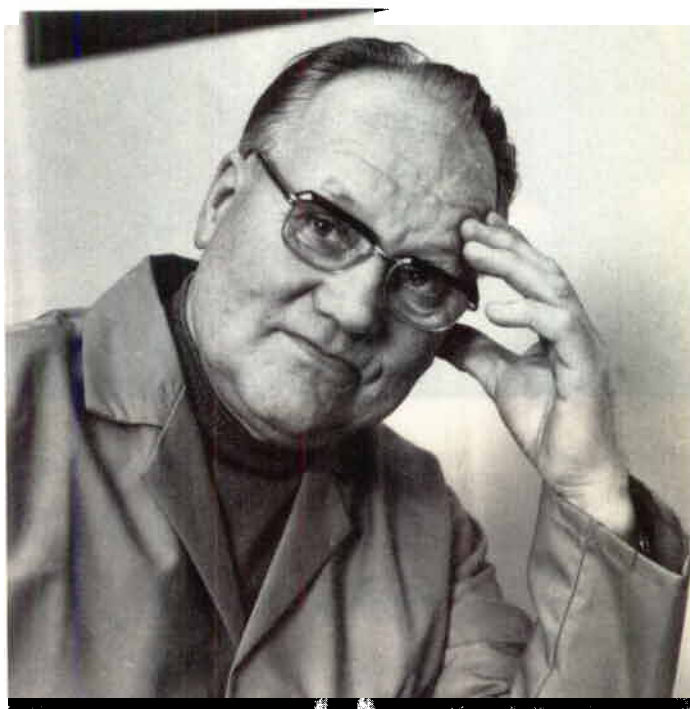
Erik Fredriksson eller "Fredrik" som han också populärt kallas är en välkänd profil hos oss på SlipNaxos. Han har vikt större delen av sitt liv åt slipning. Och då som slipmästare på vårt sliptekniska laboratorium i Västervik. Här bland alla olika slipmaskinerna i den stora maskinhallen har Fredrik verkat under 30 år. Som slipmästare har han hjälpt till med att prova och testa nya slipskivor. Att hjälpa kunder att legoslipa är också något som Fredrik jobbat med. Då har hans kunskaper satts på prov för ofta har det varit de svåraste slipningarna som han fått brottas med. Fredrik och SlipNaxos sliptekniska laboratorium har för många blivit synonyma begrepp. Men som slipmästare har han haft flera strängar på sin lyra. Verkar man bara på hemmaplan är risken stor för en viss verksblindhet. I hans arbetsuppgifter har det också ingått att åka till kunderna i olika sammanhang. Det kan ha gällt en översyn av kundernas maskiner eller en ändrad maskininställning för att få ett förbättrat slipresultat.

Erik Fredriksson började på SlipNaxos 1945. Han kom då närmast från Linköping. Den första arbetsuppgiften bestod i att assistera dåvarande laboratoriechefen med att utveckla nya bindemedel. Inom parentes kan sägas att resultatet blev sensationellt. Med de nya bindemedlen höjdes livslängden på de aktuella verktygen med över 200 %.

Med Erik Fredrikssons erfarenhet som bakgrund frågar vi honom vad han skulle vilja ge blivande slipare för råd. – Lär Dej yrket från grunden. Det går aldrig att fuska sej till kunskaper. Då får Du också större glädje av Ditt arbete. Att vara slipare är kvalificerat och roligt yrke. De flesta sliparna är också mycket måna om sin yrkesheder.

Menar Du att man har mindre yrkeskunskaper idag än för t ex 20 år sedan?

– Både ja och nej. I vissa praktiska delar tycker jag att

yngre slipare är mindre insatta än de äldre och det behöver inte vara erfarenhetsberoende. I andra frågor däremot vet dagens slipoperatör mer än vi gamla uvar. Det tror jag beror på att man satsat mer på utbildning inom industrin. En satsning som säkerligen ger mycket igen. Tänk bara på vad det kostar om någon gör fel vid slipningen av ett arbetsstycke, speciellt eftersom slipningen är den sista bearbetningen på arbetsstycket. –

Du är positiv till att utbilda personal inom slipning. Tycker Du att SlipNaxos bidragit till att sprida kunskaperna på det här området?

– På den frågan svarar jag obetingat ja, och det bygger jag på personliga erfarenheter vid besök ute bland industrierna. Våra sliptekniska kurser har definitivt bidragit till att bredda och fördjupa kunskaperna. Vi skulle kanske rent av kunna öka vår utbildningsverksamhet, vad vet jag. Vi får ju dessutom god PR. Vår kursverksamhet och vårt sliptekniska laboratorium är två verksamhetsgrenar som vi skall vara rädda om. –

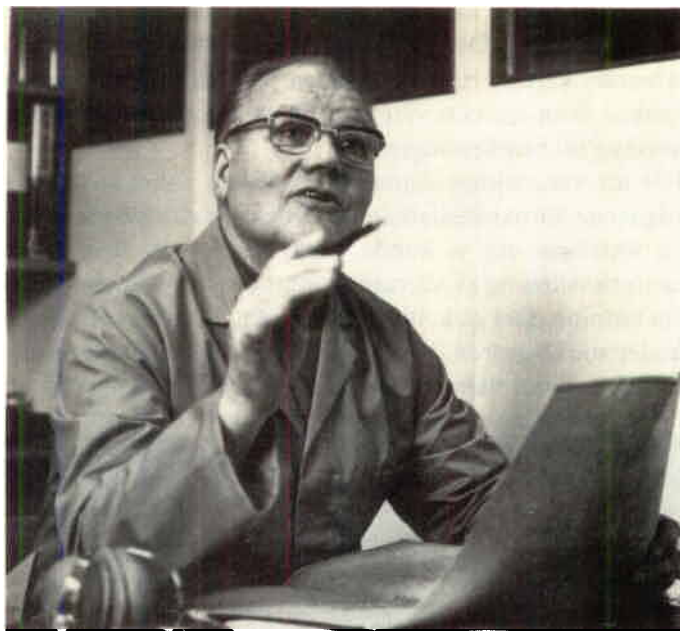
Om Du ser tillbaka på utvecklingen inom vår bransch vilka är Dina spontana intryck?

– Det har varit en otroligt snabb utveckling och det gäller både maskin- och verktygssidan. Ibland funderar jag allvarligt på om vi inte snart nått en övre gräns på hur långt vi kan driva utvecklingen både tekniskt och ekonomiskt. Ja, det ena ger ju det andra. Jag undrar bara om vi I-länder kommer att ha råd med de här snabba tekniska framstegen i den utsträckning vi tidigare gjort. Vi får nog dämpa takten men jag har kanske fel. –

Under 30 år på sliplab. har Du säkert fått en mängd förfrågningar och uppdrag av svensk industri. Jag förmådar att det bland dessa funnits både svåra och säregna. Har Du några som Du tror skulle kunna intressera Brännpunktens läsare?

– Under mitt första år på sliplab. kom min chef med några filthattar som han slängde upp på bordet. – Nu Fredrik skall vi slipa hattarna. Jag trodde ju att han drev med mej så jag "härsknade" till. Så småningom förstod jag att det var allvar. Efter några prov kunde vi testa fram en lämplig skiva åt Karlskrona hattfabrik. Kraven på skivan var att den skulle slipa bort den långa hårfilten. Bara några veckor senare fick vi in något som liknade en presenning. Efter närmare undersökning visade det sej att vi fått tygprov på en regnrock. För att klara det här uppdraget tillverkade vi valsar som slipade av rockarna. Efter det att vi slipat rockarna tog vi upp valsar på vårt tillverkningsprogram, och fortfarande gör vi valsar av olika typer. Kundens slippproblem skapade alltså en ny produkt.

Det är ytterst sällsynt att vi inte på något sätt kunnat hjälpa våra kunder, men jag kommer ihåg ett fall där vi delvis inte kunde det. Det gällde att kapa av balkar av en stållegering med mycket titan i och det var ytterst viktigt att skivan inte brände det minsta lilla. Kunden skickade med ett prov på en kapad balk där kapningen utförts i Amerika. Vi försökte på alla sätt att lösa problemet. Tyvärr misslyckades vi delvis beroende på balkens storlek. Jag blev intresserad av problemet och experimenterade

med alternativa metoder. Lösningen var att kapa i en vanlig bandsåg. Det gav exakt samma snittyta som den i Amerika kapade balken. Kunden fick till slut ett konkret besked även om vi tyvärr inte själva fick bidra med några verktyg till bearbetningen.

För att vara riktigt dagsaktuell vill jag anknyta till den pågående kärnkraftsdebatten. Vi fick för cirka 20 år sedan en förfrågan om vi kunde slipa uranstavar. Det gällde centerlesslipning av stavarna för att dessa skulle passa in i sin fattning. Det gick alldeles utmärkt. Vi fick dock arbeta under stark kontroll. Läkare gick hela tiden med geigermätare och kontrollerade oss. Det visade sig emellertid att min armbandsklocka gav mer strålning än stavarna. –

Hur trivs Du i Västervik?

Mycket bra eftersom jag har fritidsintressen som man kan odla i den här staden. Man säger ju att gammal kärlek aldrig rostar och Linköping är min gamla kärlek. Dit reser jag och min fru ofta eftersom vi har ett gammalt torp utanför tätorten. –

Du talade om Dina fritidsintressen. Det låter intressant. Är det något Du kan berätta om för Brännpunktens läsare?

– Jag är en stor naturentusiast och Västervik med omgivning, främst skärgården ger rikt utbyte för en ornitolog. "Fågelskådning" är en av mina stora passioner. För den här hobbyn har jag stor användning av min båt. Man blir inte så beroende av andra människor då. –

När Du nu blir pensionerad tänker Du försöka bevara den fysiska spänst som Du tidigare kämpat med?

– Absolut, jag tänker fortsätta med att besöka SlipNaxos familjeklubb och delta i motionsgymnastiken 3 dagar i veckan. Annars är risken att man skall stelna till stor. Den här satsningen på familjeklubben som företaget gjort tycker jag är något som alla måste uppskatta. Ett fint exempel på god personalpolitik. –

Något annat Du tänker ägna Dej åt?

– Sång – jag är medlem i en kör som ger mej otroligt mycket. Man får uppleva en hel del, speciellt då kören jag är med i besöker andra orter. –

Efter dom orden tackar vi Erik Fredriksson för intervjun och önskar honom lycka till.

12 Skilling för en 12 timmars arbetsdag 100 Daler silvermynt årligen i pension

År 1798 var det inte fråga om att kunna hämta en guld-klocka efter 25 års anställningstid eller extrapengar vid pensionsavgång. Men pensionsfrågan var aktuell redan detta år – dock var pensionen något blygsam med sina 100 Daler silvermynt per år efter 30 års anställningstid. Pensionsåldern var 65 år! Om villkoren för gruvarbetarna har blivit bättre med åren kan var och en bedöma efter att ha läst nedanstående allmänna kungörelse från år 1798.

Allmän kungörelse

Som arbetet vid Konung Gustaf Adolfs Stenkols Gruva vid Höganäs kommer att utvidgas, och flere arbetare än de, som nu finnas i Gruvans tjänst således äro nödige, så lämnas härmed underrättelse, att ej allenast manbart folk som åstunda tjänst därvid, utan även gossar från 8 till 18 års ålder, kunna den erhålla, då de sig därom anmäla hos Bokhållaren Joh. Bergström på Höganäs, som är beläget 2 mil norr om Helsingborg.

Sådana män och drängar, som göra fullt karl-arbete vid jordborrningar eller andra vid gruvan förefallande sysslor, betalas med 12 skilling om dagen, då de klockan 6 om morgonen sig vid arbetet infinna, och därmed till klockan 6 om aftonen fortfara.

Och skulle så hända, att något arbete fordrar mera skyndsamhet än annars vanligt, så betalas särskilt för varje övertimma.

De åter, som ned i gruvan sysselsättas med kols uppta-

gande arbeta nu redan på beting, och förtjänar en sådan på denna kolflöts, som endast är 7 à 8 tum tjock, från 12 till 16 skilling om dagen. De kolflötser, som sedermera genom jordborrningar nogare blivit kända, och som nu även äro under arbete, äro 2, 3 à 4 gånger tjockare, och kan en medelmåttig arbetare i desamma utan svårighet förtjäna från 16 till 24 skilling.

Gossar som uppnått en ålder från 12 till 18 år bekomma i dagspenning från 5 till 10 skilling allt efter som de visa sig flitige och idoge, och har ofta hänt, att de gossars förtjänst som nu arbeta vid gruvan överstigit 10 skilling. De åter, från 8 till 12 år antages även, och bliva efter den nytta, som kan visas, likaledes betalte. Alla de, så karlar som gossar av förenämnda ålder, som finna sig hugade antaga tjänst vid denna så kallade Konung Gustaf Adolfs gruva vid Höganäs, böra sig genast eller med det första därtill anmäla, på det att de hos Bergmästaren i orten måtte inskrivna varda, och erhålla de ej allenast samma nyss uppräknade villkor, som de nu vid Stenkolsgruvan arbetande, utan även fria husrum tillika med alla de förmåner, fri- och rättigheter, som Kongl. Bergsförfattningar och andra utkomne Kongl. stadgar och förordningar Gruve-arbetare i nåder förunna, såsom frihet från krigstjänst m m. Ock på det att fruktan för framdeles bärgning för en gruve-arbetare, när han av ålder och bräcklighet eller andra tillstötande olyckor i gruvan gjort sig oförmögen att förtjäna sig födan, måtte försvinna, Länder till Underrättelse, att Bolaget även sträckt sin omsorg ej allenast till sådane gamle och orkeslöse gruv-arbetare, utan även till dem som antingen till liv eller lem i och för gruve-arbetet skulle taga skada. Herrar Intressenter komma i anledning härav på sista bolagsstämman i denna månad överens, det de på Bolagets vägnar, för de nu varande och hädanefter blivande gruve-arbetare, genom kungörelse förklara skulle, att då en gruve-arbetare redeligen arbetat vid Stenkolsgruvan i 30 år

och uppnått 65 års ålder, samt då ej mera förmår förtjäna sig födan, så skall en sådan av bolagets kassa årligen så länge han lever erhålla en pension av 100 Daler silvermynt. Vidare att så vida sådan olycka skulle träffa någon nuvarande eller framdeles blivande gruve-arbetare, att han därvid förlorade livet, ville Bolaget göra dem försäkrade, att hustru utan barn, så länge hon oförsörjd är, och för ålder eller sjukdom ej kan förtjäna sig uppehållet skall årligen av verkets kassa åtnjuta 72 Daler silvermynt ifrån den tid, som hennes man genom vådelig händelse livet mistat, men har hustrun barn och ej på annat sätt kan försörja sig och dem, erhåller hon årligen 96 Daler silvermynt till dess hon och barnen annorledes kunna förtjäna födan. Ytterligare skall den gruve-arbetare i sin livstid

årligen erhålla 72 Daler silvermynt, såvida han så skadad är, att han ej på annat sätt kan nära sig. Den åter som blivit skadad, dock så, att han likväl, ehuru med större svårighet än en frisk man, kan förtjäna födan, har i sin livstid eller till dess han till hälsan återställd är, att av Verkets kassa åtnjuta årligen 49 Daler silvermynt, och varda alla de, som framdeles bliva berättigade till föreskrivne pensioner underrättade, att dem kvartalsvis eller var 3:dje månad på kontoret i Höganäs hos ovanbemälte bokhållare uttaga. Vilket, på begäran härigenom allmänneligen kungöres.

Malmö Landskansli den 28 juni 1798

Under H. Herr Grevens och Landshövdingens frånvaro.

På Landshövdinge ämbetets vägnar

P.L. Cronsioe

B. Centerwall

Åtskilliga överläggningar om åtgärder för att öka kolupptagningen förekom under den här tiden. Det beslöts bl a att båtsmännen skulle vara nere i gruvan kl 5 på morgonen och inte fick komma upp från schaktet förrän de brutit minst två tunnor kol. Arbetarna betalades varje kväll efter för dagen slutat arbete. För att möjliggöra detta betalningssätt, som måste medföra ökat behov av skiljemynt, föreslogs att man för de dagliga avlöningarna skulle använda polletter av koppar i olika valörer.

År 1807 infördes vid bolaget således som skiljemynt polletter av koppar, som synes ha indragits på 1820-talet. Polletterna hade 7 olika motiv: 1. gruvkorg; 2. gruvvagn; 3. spade; 4. plog; 5. yxa; 6. båt eller pråm; 7. apoteksflaska. Motiven var hämtade från bolagets olika verksamhetsgrenar. På polletternas åtsidor (8-14) angavs värdet med romerska siffror i skillingar. Valören växlade från 48 skillingar till 1/2 skilling. Polletterna var av olika storlekar och pryddes med lagerkrans eller pärlrand. Polletterna kunde inlösas med bankomynt hos kassören på gruvkontoret. - Nederst ses kartongpollett, varå stämpeln utgöres av en gamsare, som åker på en fullastad kolvagn och varav framgår, att 20 kappar sämre stenköl vid den här aktuella tiden kostade 10 skillingar rgs. Innehavaren berättigades att mot denna sedel vid schaktet erhålla motsvarande kvantitet kol.

(Uppgifterna hämtade ur "Stenköl och lera")
Foto: Kungl Myntkabinettet, Stockholm.

12

13

14

Jag är en riktig spelorre

säger **Gunnar Persson** med glimten i ögat på frågan om vad han har för intressen nu när han gått i pension.

Gunnar Persson – den ende som gick i pension under 1974 hos Bönnellyche & Thuröe – har varit reparatör och Lodgatan's allt i allo sedan 1959. Gunnar har provat på det mesta. Han är utlärd smed och plåtslagare, körde de första omnibussarna mellan Malmö och Lund – det var visst 1928.

Är det någon som dansat till The Pallady Orchester? I så fall har ni gjort det till Gunnars trumvirvlar. Han hade orkestern i sex år och hanterade själv trumman. T o m slog han svenska arméns revelj och tapto på Göteborgsutställningen 1923. Dansör och charmör är den gode Gunnar. Det hände mer än en gång att han la ifrån sej trumpinnarna och gick ner på dansgolvet och tog en svängom.

– Vartenda veckoslut åker frugan och jag ut och dansar. Vi åker runt överallt i Skåne. Jag tycker om att dansa. Man kan ju inte slå sej till ro bara för man har råkat bli pensionerad. –

Musiken är inte det enda intresset Gunnar har haft. Brottning har han inte varit främmande för och fotboll har han sparkat med framgång. Bridgespel är ännu ett intresseområde.

Arbetet på Lodgatan har Gunnar trivts med trots att han varit utsatt för en del olyckshändelser. Bla vittnar ett halvt finger på den ena handen om en sådan. Men det är inte många dagar Gunnar har varit borta från sitt arbete. Det beror på att han alltid cyklat till sitt arbete, säger han. Ja, en glad och livad pensionär, det är Gunnar Persson det!

SIF:s årsmöte gav många nyval

SIF-klubb HB i Höganäs höll årsmöte den 12 december 1974 under ordförandeskap av ombudsman Thore Jönsson från avdelningsstyrelsen i Helsingborg.

Nya i klubbstyrelsen blev Arne Kullberg, Lennart Holm och Stig Svensson, valda för tidsperioden 1975-76.

Till suppleanter med ett års mandattid omvaldes Björn Hallberg och nyvaldes Yvonne Nilsson och Vivi-Ann Svensson.

Till revisor för 1975-76 omvaldes Per-Erik Hedlund med suppleanterna Karin Nilsson och Ingvar Ericson, båda för år 1975.

Att ingå i förhandlingsdelegationen år 1975 utsågs Arne Lundin och Arne Kullberg, båda nya för året.

Till ledamot i företagsnämnden åren 1975-76 utsågs Curt Boström, tidigare suppl. i nämnden.

Personliga suppleanter under 1975 i företagsnämnden blev Arne Lundin

(ersättare för Björn Pettersson), Karl-Erik Karlén (ersättare för Curt Boström) samt Carla Lundh (ersättare för Åke Schönhult).

Valberedning för årsmötet 1975 blev Lars Löfgren, Nils Holmberg, Folke Brinck och Kurt Engblom alla omvalda samt nyvalde Gustaf Nordström.

Till suppleanter i valberedningen utsågs Lars Dahlbom, Lars-Erik Westman och Aisa Ekvall.

VÅRT HOPP STÅR TILL ER

när det gäller lönerna för 1975, säger medlemmarna i SIF-klubb HB till den tre man starka förhandlingsdelegationen fr.v. Arne Kullberg, Björn Pettersson och Arne Lundin

Så här ser den nya klubbstyrelsen ut:

Björn Pettersson, ASP ordf

Arne Lundin, TAS v. ordf

Sigurd Larsson, PF kassör

Carla Lundh, AI sekr

Arne Kullberg, TG

Stig Svensson, HA

Lennart Holm, FO

Du som vill studera

har möjlighet att få ekonomisk hjälp till detta ur Höganäs-bolagets Stipendiefond.

Arbetare, tjänstemän, anställda vid moderbolaget och vid de svenska dotterbolagen – *alla har samma möjlighet att söka bidrag ur stipendiefonden.*

NÅGON HÖGTIDLIG FORMULERING AV ANSÖKAN

är det inte frågan om.

I Din ansökan skall Du uppge namn, adress, arbetsplats, vad Du tänker studera, kursavgift och resväg med angivande av antal gånger per vecka.

Du kan lämna in Din ansökan till följande personer i Höganäs AB:

Bertil Åkeson, ombudsman, sekreterare i Stipendiefonden (speciellt ansökningar från anställda vid dotterbolagen)

Knut Arne Nilsson, chef för Personalavdelning Arbetare

Rolf Julin, chef för Personalavdelning Tjänstemän och Utbildningsavdelningen.

JULTÄVLINGARNA

Nu har vi äntligen hittat tävlingar som även engagerar våra vänner i dotterbolagen. Poststämplarna på kuverten med lösningarna skvallrar om detta – allt från Malmö i söder, Bohus i väster, Helsingfors i öster och Handöl i norr.

Sedan är det Fru Fortuna som avgör vilka som skall hamna bland pristagarna.

Dragningen av vinnarna i de båda tävlingarna övervakades av vår egen "notarius publicus" kamrer Erik Andersson.

SE TILLBAKA I TIDEN

Att många av läsarna sparar på Brännpunkten fick vi bevis för i och med den här tävlingen.

Bland de många insända lösningarna har vi dragit tre vinnare, som vardera får 50 kr på posten.

Vinnarna är:

Jan Bogren, Tivoligatan 22, 263 00 HÖGANÄS

Ragnar Engberg, Södra Vägen 28, 263 00 HÖGANÄS

Ingvar Knutsson, Linnégatan 5, 263 00 HÖGANÄS

Rätta lösningen:

Bild	Brännpunkten nr	sid	Bildtextens 2 första ord
1	4	43	Hur stor
2	4	39	En idyll
3	2	41	Lucia firas
4	4	8	Skänktåg på
5	3	17	Hängbron vid
6	3	8	Yngve Pålsson
7	3	18	Onsdagen den
8	3	42	I luftpistol
9	2	8	Ingvar Blom
10	2	5	Pristagarna i
11	3	5	Nils Svensson
12	2	33	Här avtackas

Ur högen av insända lösningar har vi dragit tio vinnare:

50 kr

Jan Bogren, Tivoligatan 22, 263 00 HÖGANÄS

Kerstin Andersson, Väsbygatan 4, 263 00

HÖGANÄS

Georg Ekström, Havregatan 8, 263 00

HÖGANÄS

Lennart Andersson, Leifs Väg 51, 230 50

BJÄRRED

Torsten Johansson, Slettvägen 11, 260 41

NYHAMNSLÄGE

25 kr

Gunnar Svensson, Hotellgatan 5 D, 267 00

BJUV

Britt Ståhlberg, Fältgatan 7, 263 00

HÖGANÄS

Olga Nilsson, Rundelsgatan 17, 263 00

HÖGANÄS

Ferdinand Johansson, Västergatan 19 A, 265 00

ÅSTORP

Mauritz Sjöberg, Jönköpingsgatan 68, 252 50

HELSINGBORG

Pengarna kommer på posten.

Vi gratulerar vinnarna!

Extra GRATIS till Jan Bogren – Du har tydligen halm i tofflorna!

HÖGANÄS-KRYSSET 1974

HB:s årsredovisning – en av de elva bästa

För nionde året i följd har SE-Banken, Esselte och Veckans Affärer anordnat en tävling om bästa årsredovisningen. Ett par hundra företag – både börsnoterade och andra – brukar skicka in sina alster för bedömning.

Att HB:s årsredovisning innehåller diagram som är tydliga och lättlästa, att redovisningen är informationsrik och att stilen är lugn och läsvänlig har vi fått bevis för, då vår årsredovisning 1973 utsetts till en av årets 11 bästa och tilldelats diplom och hedersomnämmande.

Totalt valde juryn ut elva årsredovisningar, varav Coronaverkens var bäst. De övriga tio följer här utan inbördes rangordning: AB Astra, Boliden AB, AB Fortia, Höganäs AB, LKAB, Mo och Domsjö AB, Perstorp AB, AB Storstockholms lokaltrafik (SL), Svenska Tändsticks AB och W Weibull AB.

Vår ekonomidirektör Olof Rinné har här mottagit diplommet av styrelseordföranden i Esselte, fil. dr. Carl M:son Mannerfelt. Chefredaktör Åke Ortmark, Veckans Affärer, och bankdirektör Rutger Barnekow, SE-Banken, ser på.

